

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2456
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Pomnoževanje prebivalstva in razvoj gospodarstva

Razmerje med prebivalstvom, gospodarstvom in konjunkturo

Že v članku »Borba za zmago nad svetovno zmedo« smo ugotovili, kako važno je postalo docela znanstveno proučevanje problemov sedanje gospodarske krize, ki se lahko razširi na nedolgo dobočnost ali pa v tej ali drugi obliki kdaj pozneje obnovi. Med temi problemi je gotovo zelo važna tudi ugotovitev razmerja med naraščanjem števila prebivalstva in gospodarskim življenjem odnosno gospodarsko konjunkturo. In prav o tem razmerju je napisal univerzitetni profesor Paul Mombert (Essen) izčrpno razpravo, v kateri izvaža, da obstajajo med razvojem človeštva in oblikovanjem gospodarstva najrazličnejše zveze, naglašja pa že takoj splošno, da te zveze niso mehanične vzročne narave, na kar svet le vse prečesto pozablja. Vzroki in posledice si ne stojijo nasproti v enakih številih, in en sam vzrok rodi lahko več posledic, ena posledica je pa, nasprotno, lahko rezultat mnogih vzrokov. Če torej vpliva razvoj človeštva na oblikovanje gospodarstva, vpliva gospodarstvo lahko tudi na razvoj človeštva. Število človeštva, ki se manjša ali večja, vpliva na razvoj in oblikovanje gospodarstva docela drugače, če se istočasno tehnika počasneje ali hitreje razvija, ali pa če se iz katerega drugega vzroka manjša ali večja blagostanje. Zelo važno pa je pri tem tudi snovanje novega kapitala.

Če primerjamo potemtakem vse te pojave medsebojno na ta način, da opazujemo vpliv drugega na drugega, še ne moremo izčrpno ugotoviti vseh njihovih zvez, vsaj ne do poslednjega konca. Absolutno namreč ni potrebno, da bi bili ti pojavi uplivani le po zaporednih povodih. Gre lahko tudi za izmenične odnose, za medsebojne vzroke v pogojnem smislu, s čimer se efekt vzrokov lahko silno stopnjuje; konkretno gre torej za to, da se neke razvojne linije človeštva in gospodarstva medsebojno povzročajo ali izključujejo. **Gostota prebivalstva je nujno vezana na razvojno stopnjo gospodarstva, nasprotno pa je dvig gospodarstva do določene stopnje odvisen od neke določene gostote prebivalstva.** Toda načini odnošajev so lahko kljub temu silno različni, kar nam dokazuje n. pr. Kitajska, kjer se je silno naraščanje prebivalstva v gospodarstvu manifestiralo docela drugače kakor v zapadni Evropi.

Najvažnejši znak preobljudenosti, je vsekakor nazadovanje povprečnega načina življenja, vendar pa ne smemo tega le vsled poslabšanja konjunktura nastalega nazadovanja smatrati že za resnični simptom preobljudenosti. Vsi pojavi preobljudenosti so, neglede na to, iz kakšnih vzrokov so nastali, le časovnega značaja. Zato ne moremo nikoli trditi, da bodo ostali nespremenjeni, ker vseh

možnosti nadaljnjega vsestranskega napredka in razvoja sploh ne moremo pregledati ali slutiti. Izraz »časovno« je pa mnogostranski in označuje lahko zelo dolgo ali pa prav kratko obdobje, kakršen je pač razvoj konjunktura. V okviru te časovne preobljudenosti je pa mogoče tudi fluktuiranje. Tako nastane lahko iz produkcijskih in strukturnih vzrokov prava, četudi le temporerna preobljudenost, kakršno imamo n. pr. v Nemčiji, ali pa iz konjunkturalnih le fluktuacijska, kot v Združenih državah Severne Amerike.

Kakor prebivalstvo posameznih pokrajin in sveta, tako se stalno giblje tudi gospodarstvo. Statičnega gospodarstva v smislu popolnega mirovanja torej sploh ni. Vse gospodarstvo je dinamično, v njem pa delujejo neprenehoma moči, ki stremijo po statičnem ravnotežju. Za oddaljeitev od tega ravnotežja pride v poštev pet momentov: Rast prebivalstva, rast kapitala, sprememba produkcijskih metod, sprememba organizacije industrije in sprememba potreb konzumentov. Ti faktorji so enako močni kakor vplivi gibanja prebivalstva, tako da more biti njihov upliv na gospodarstvo po njih samih lahko več ali manj kompenziran. Odnosaji med razvojem prebivalstva in oblikovanjem gospodarstva torej niso odvisni od relativnega, ampak od absolutnega naraščanja ljudstva. Če se število prebivalstva množi, se stavijo na tvorno sposobnost gospodarstva vedno večji zahtevki. Ugotovitev razmerja obeh pa je zato težka, ker nam manjka vsako absolutno uporabno enotno merilo.

Obseg in dvig prometa pa ni odvisen samo od števila in naraščanja prebivalstva, četudi je pri tem zelo važen faktor. Absolutno odločujoča je vedno le kupna moč prebivalstva. Da pa ta ni odvisna samo od števila, temveč vse bolj od naprednosti gospodarstva, nam zopet dokazuje Kitajska. Prav v tem primeru spoznamo lahko najožje izmenične vplive med številom prebivalstva in gospodarstvom, ki nastopijo lahko v različnih kombinacijah in različni moči. Zaostalo ali nižajoče se število prebivalstva ne povzroča nujno tudi že zastanka ali propadanja gospodarstva, kar dokazuje najlepše prav primer Francije in francoskega gospodarstva, kakor tudi to, da je v državah z močno naraščajočim številom prebivalstva rastlo gospodarstvo mnogo bolj naglo kakor prebivalstvo. Bojazen, da se z nehanjem naraščanja prebivalstva neha tudi gospodarski razvoj, je torej docela neutemeljena. Naposled pa obstajajo tudi še razni drugi momenti, ki bodo v bodočnosti prevzeli funkcijo namesto naraščajočega števila prebivalstva. To so v prvi vrsti psihološke nagonne sile, ki so bile pomembne tudi že doslej.

Soliji, naglašja ves bukreštanski tisk, da te manifestacije nikakor niso bile naperjene proti Jugoslaviji. Romunija ostane zvesta mali antanti.

NOVO PREGANJANJE NEMCEV NA JUŽNEM TIROLSKEM.

CELOVEC, 18. aprila. Tukajšnji listi poročajo, da se je pričelo na Južnem Tirolskem novo preganjanje Nemcev. Posebno pozornost so posvetili fašisti še preostalemu nemškemu učitelstvu, katero obtožujejo, da uči tajno otroke nemščine. Fašisti zahtevajo, da se iztrebi vse, kar je nemškega.

ZLATA PODLAGA FRANCOSKEGA FRANKA.

PARIZ, 18. aprila. Manjšanje zlatega zaklada Francoske banke, ki se je pojavilo koncem marca, je zaustavljeno. Po zadnjem poročilu se je v enem samem tednu dvignil zlati zaklad za 123.2 milijonov frankov, tako da znaša sedaj okoli 76.909 milijonov. Zlata podlaga je tako sedaj prvič dosegla 70 odstotkov.

ROMUNIJA IN MALA ANTANTA.

BUKAREŠTA, 18. aprila. Rador. javlja: Komentirajoč zadnje manifestacije romunsko-bolgarskega prijateljstva v

Katastrofalna povodenj narašča

Vode se povsod dvigajo in nasipi se podirajo — Poplavljenе vasi in polja — Beg ter reševanje ljudi in živine

BEOGRAD, 18. aprila. Dež, ki je padel te dni in ponekod še vedno pada, je povzročil novo naraščanje rek. Sava še vedno narašča in strokovnjaki zatrjujejo, da bo naraščala še najmanj štiri dni. Pri Beogradu je že dosegla višino 624 cm nad normalo. Dasi je sedanja povodenj večja kakor ona 1924., se vendar upa, da posledice ne bodo tako katastrofalne.

Včeraj je Sava ogrožala najbolj okolico Šabca, kjer so bili poklicani na obrambno delo prebivalci vseh okoliških vasi. Tekom noči je voda narasla za še nadaljnjih 14 cm. Dunav narašča sicer stalno, a bolj počasi in je stanje njegove vode pri Pančevu 63 cm, pri Smederevu pa 80 cm pod doslej znanim maksimum. Silno naglo pa narašča Tamiš pri Pančevu, kjer je njegova voda poplavlila kopašišče in mnoge druge zgradbe. Železniška proga moli samo še 15 cm iz vode.

Reka Tisa je dosegla včeraj največjo višino pri Sentu. Narasla je za 11 cm in raste še vedno. Povsod je na delu vse okoliško prebivalstvo, da utrdi in poveča nasipe. Če jih voda podere, bo nastala silna katastrofa. Poplavljeni bodo tisoči hektarjev najplodovitejše zemlje in uničene bodo številne vasi.

BEOGRAD, 18. aprila. Nasip Bosanski Brod — Dolnji Klakar popušča in se ruši. Vsi napor, da bi se pokvarjena mesta popravila, so zaman. Voda je že doslej poplavlila več vasi in vsa polja. Prav tako so se porušili tudi nasipi Vidovec — Orašje, Tolica — Uglari in Tolica — Donja Mahala. V nevarnosti je tam 1200 ljudi. Skoraj vse vasi so izpraznjene. Najtežji je položaj v Domaljevcu, katerega prebivalstvo ni moglo pravočasno zapustiti. Na pomoč sta bila odposlana remorkerja »Srbine« in »Slovenec« z vlačilci in pontoni. Doslej so odpeljali na varno okoli 4000 ljudi in okoli 3500 glav živine. Nasip pri Črni Bari brani 800 ljudi, a delo je skoraj brezupno. V nevarnosti je vsa Mačva. Prebivalstvo beži na vse strani. Sava je pri Brodu 19 cm, pri Sremski Mitrovici pa 23 cm nad doslej znanim maksimum, dočim je pri Beogradu še 35 cm pod maksimum.

BEOGRAD, 18. aprila. V Sremu je Sava poplavlila že okoli 20.000 hektarjev polj. Več vasi je pod vodo. V Prahovu je v vodi 180 hiš. Položaj v Mačvi se slabša od ure do ure.

MOSTAR, 18. aprila. Zaradi močnega deževja so narasle vse reke in poplavlile Popovo in Bekiško polje ter Mostarsko blato. Ponekod so uničeni vsi posevki in zemlja letos sploh ne bo več porabna za obdelovanje.

Velike protifašistične demonstracije v Varšavi

Onemogočena predstava Mussolinijeve drame — Demonstracije po ulicah — Več oseb aretiranih

VARŠAVA, 18. aprila. Sinoči je bila v varšavskem Narodnem gledališču premiera drame »100 dni«, katero je napisal italijanski ministrski predsednik Benito Mussolini. Predstavi je prisostvovalo tudi vse oboje varšavskega italijanskega poslatništva in konzulata s poslanikom na čelu. Kmalu po pričetku pa so vrgli neznanec med občinstvo letake, ki

so povzročili ogorčeno demonstracijo proti fašizmu. Predstava je bila ponovno prekinjena in naposled sploh odpovedana. Nastopilo je redarstvo, ki je več demonstrantov aretiralo. Demonstracije so se nato prenesle še na ulice poljske prestolnice. Nadaljevale so se na raznih krajih pozno v noč.

GOSPODARSKA KRIZA V GRČIJI.

Akcija narodnih organizacij za obvarovanje valute.

ATENE, 18. aprila. Grška gospodarska kriza se je tako katastrofalno povečala, da je v nevarnosti tudi že valuta. Narodna društva vse Grčije so uvedla veliko nabiralno akcijo, ki naj bi preskrbela narodni banki potrebno zlato kritje novčanice. Prebivalstvo je akcijo pozdravilo z navdušenjem in je zato dosegla že doslej lepe uspehe. Samo včeraj so nabiralci zbrali za več milijonov drahem cekinov zlatnine, juvelov itd. Akciji so se pridružili tudi samostani in cerkve. V ta namen sta se danes sesale grški minister in atenski metropolit.

NAGLO NARAŠČANJE HITLERJEVCEV V AVSTRIJI.

DUNAJ, 18. aprila. Pri včerajšnjih občinskih volitvah v St. Pöltenu so dobili socialni demokrati 23, krščanski socialci 12, nacionalni socialisti 6, komunisti pa 1 mandat. Socialni demokrati so izgubili 5 mandatov in preko 1500 glasov, dočim so jih hitlerjevci, ki so imeli prej le 1 mandat, 5 pridobili. Število njihovih volilcev je naraslo od 650 na 3333.

NEZNANA USODA ITALIJANSKEGA LETALCA.

DUNAJ, 18. aprila. Italijansko sportno letalo IAEEO, ki je včeraj odletelo iz Celovca proti Dunaju, je spotoma izginilo. Doslej še ni bilo mogoče ugotoviti, kakšna usoda je doletela letalca in njegov aparat.

ZA STRADAJOČE HERCEGOVCE

MOSTAR, 18. aprila. Mostarski Hrvatji so priredili v soboto in včeraj zbiralno akcijo za stradajoče Hercegovce in zbrali 80.000 Din. Ker je tudi železnica dovolila breplačni prevoz žita za najpotrebnejše, bo s tem beda vsaj nekoliko omiljena.

GANDHI NOČE IZ JEČE.

BOMBAY, 18. aprila. Mahatma Gandhi je odklonil ponudbo indijske vlade, da lahko zapusti ječo, če sprejme pogoje, ki mu bodo stavljani. Izjavil je, da bo preklical svoj poziv k neposlušnosti in zapustil ječo samo tedaj, če se razveljavijo vse zasilne in izredne odredbe, ki so bile izdane po njegovi vrnitvi v Indijo.

Prva dolžnost vladarjev
je pravičnost!

NAPOLEON.

Smrtna kosa.

Včeraj popoldan je po kratki, mučni boleznini preminul v Ribnici na Pohorju ondotni župnik g. Andrej Fišer v 77. letu svoje starosti. Pokojnik, ki so ga radi njegovega blagega značaja in humorja vzljubili vsi njegovi znanci, je župnikoval v Ribnici celih 30 let in bi bil praznoval čez dve leti zlatomašniški jubilej. Bodi mu pohorska zemljica lahka!

Smrtna kosa.

Pretekli teden so umrli v Mariboru: Ivan Spindler, krojaški pomočnik, star 28; Franc Kalmus, pečarski pomočnik, 63 let; Anton Fideršek, čevljarški mojster, 42 let; Slavka Smoličeva, zasebna uradnica, 41 let; Terezija Wressnerjeva, zasebnica, 79 let; Adrijana Höferjeva, vdova trgovca, 62 let; Lenart Blazuti, viničar, 61 let; Marija Sinkovičeva, zasebnica, 55 let; Mihael Tarman, sin trgovskega pomočnika, star 1 leto; Marija Košakova, vdova, 72 let in Ivan Jug, sodni uradnik v p., 77 let. Naj počivajo v miru!

Odlikovanje kulturnega delavca.

Preteklo soboto je izročil okrajni glavar g. dr. Ipavic znanemu kulturnemu delavcu, šefu koncertnega biroja tukajšnje Glasbene matice g. Vlacu Kunstu red sv. Save V. stopnje. Naše iskrene čestitke!

Iz poštne službe.

Premešeni so: poštno brzojavni uradnik g. Mihael Horvat iz Maribora v Ljubljano; poštna uradnica gđna Anica Blasinova iz Maribora v Ruše; upokojena pa je poštna uradnica ga. Ivanka Smerdujeva.

Službeni list

Dravske banovine objavlja v 30. številki zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih in zakona o davku na neoženjene osebe in davčni oprostitvi oseb z devetimi in več otroci, pravilnik za izvrševanje zakona o prometu s pšenico, dalje pravilnik za normalizacijo napetosti in frekvence električnega toka, seznam ratifikacij in pristopkov k svetovni poštni konvenciji ter objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu.

Centralni inspektor državnih cvetličnih nasadov.

Znani mariborski vrtnarski podjetnik g. Gjuro Džamonja je imenovan za centralnega inspektorja državnih cvetličnih nasadov na železniških postajah v Jugoslaviji.

Posestno gibanje.

Šolske sestre III. reda sv. Frančiška Asiškega so kupile hišo št. 13 v Strossmajerjevi ulici od posestnic Marije Termerleve in Amalije Kovačičeve za Din 340.000. Ljubljanska kreditna banka, podružnica v Mariboru, pa je prodala hišo št. 18. na Betnavski cesti zasebnici Frančiški Šibenikovi za 145.000 Din.

Starešinsko društvo »Triglava« v Mariboru

poziva vse bivše člane akademskega društva »Triglava«, kakor tudi vse one bivše akademike, ki še niso včlanjeni v nobenem akademskem društvu, da vstopijo v starešinsko društvo »Triglava«. — Istočasno javlja, da izdaja »Triglava« v Mariboru doslej edino napredno akademsko glasilo in vabi v prvi vrsti vse akademike, da si ga naročijo. Občni zbor starešinske zveze »Triglava« bo dne 8. V. 1932 z običajnim dnevnim redom. Vabljeni so starešine »Triglava« in »Jadrana« ter aktivni člani. — Odbor. Desetdnevni večerni tečaj za fino pecivo na zavodu »Vesna« v Mariboru se začne 25. aprila. Prijave sprejema vodstvo zavoda dnevno od 10.—12. ure.

Nove trpežne podplate.

Kdor ne pozna PALMA-OKMA gumiastih podplatov, naj jih vsaj enkrat preizkusi. Njihova trpežnost nadkriljuje najboljše usnje. Razen tega so PALMA-OKMA gumiasti podplati najboljše sredstvo proti mokroti, zelo so tudi elastični ter varujejo noge in čevlje. Dobite jih lahko pri vsakem čevljarju.

Praznik naše pesmi

Občni zbor in sijajno uspeli pevski koncert Ipavčeve župe

Včerajšnji dan je bil posvečen naši prvi veliki skupni pevski manifestaciji na slovenskem severu. Dopoldne je imela Ipavčeva župa v veliki unionski dvorani svoj redni občni zbor, katerega so se udeležili delegati z vsega župnega področja in številni pevci, ki so sodelovali pri popoldanskem koncertu. Navzoči so bili tudi razni odlični zastopniki mariborske javnosti in zastopnik Hubadove župe ter ljubljanske Glasbene matice g. Skalar iz Ljubljane. Občni zbor je otvoril župni predsednik, g. prof. Vasili Mirk, ki je po pozdravnem nagovoru podal predsedniško poročilo. Naglasil je izredno potrebo in neprecenljivo vrednost gojitve naše pesmi.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal župni tajnik g. Mordej, je razvidno uspešno in plodonosno delovanje župe, ki ne posluje še dolgo, a je združila v tem kratkem času skoro vsa pevska društva mariborskega okrožja. Blagajnik gosp. Lukša je po zadovoljivem blagajniškem poročilu predlagal znižanje dajatev posameznih članic župi in pevski zvezi v Beogradu. Vse zadevne predloge je zbor soglasno sprejel. V imenu nadzornega odbora je izrekel g. Joško Vokač odboru zaupnico, ki je bila s splošnim odobravanjem tudi sprejeta. Posebno zahvalo je izrekel še tajniku g. Mordeju za njegovo neumorno delo in trud.

Po poročilih župnega zborovodje g. Albina Horvata in arhivarja gosp.

Jagodiča so sledile volitve odbora. Izvoljen je bil dosedanji odbor z zaslužnim predsednikom g. prof. Mirkom na čelu. Za podpredsednika je bil izvoljen g. I. Bradáč iz Celja, za tajnika g. Mordej, za blagajnika gosp. Joško Lukša, za zborovodnjo ga. gg. Albin Horvat in Janez Ev. Gašparič. V ostalem odboru so: gg. prof. Fink iz Celja, ravnatelj Cirilove tiskarne Franc Hraščel in ravnatelj Logar iz Ptuj, v nadzornem odboru pa gg.: Janko Arnuš, Vokač in Koc.

Popoldne je priredila Ipavčeva župa v veliki dvorani Uniona, ki je bila nabito polna, pevski koncert. Le ob izrednih prilikah je unionska dvorana tako napolnjena, kot je bila včeraj. Nastopilo je dvanajst pevskih društev, in sicer »Zarja« s Pobrežja, »Poštni rog« iz Maribora, »Jadran« iz Maribora, »Drava« iz Maribora, »Maribor«, mariborska »Glasbena matica«, »Lira« iz Radvanja, pevski odsek »Sokola« iz Poljčan, »Oljka« iz Celja, »Luna« iz Krčevine, ptujška »Glasbena matica« in »Celjsko pevsko društvo«.

Vsi zbori so bili deleženi velikega odobravanja občinstva, ki je bilo zaradi mogočne pesmi Ipavčeve župe naravnost iznenadeno. Mariborski pevski praznik je dosegel popoln uspeh in tako najlepše dokazal, da so organizatorji župe storili že doslej veliko delo. Ocenio koncerta bomo še objavili.

Fenomen Marveli danes v Veliki kavarini.

Tujci v Mariboru.

V mesecu marcu je bilo pri policiji prijavljenih 805 tujcev; od teh 196 inozemcev, in sicer 92 oseb z Dunaja, 17 iz Gradca in 87 iz drugih tujih mest.

Tujski promet v prvem tromesečju.

V prvih treh mesecih letošnjega leta je prišlo v Maribor 7.075 tujcev. Od teh je bilo 1582 inozemcev, in sicer 1057 Avstrijcev, 142 Italijanov, 106 Nemcev, 159 Čehov, 52 Madžarov, 6 Francozov, 2 Belgijci, 1 Holanec, 2 Škandinavci, 18 Rusov, 7 Poljakov, 7 Švicarjev, 2 Rumuna, 1 Bolgar, 1 Grk, 1 Amerikanec in 15 Azijatov.

Obmejni promet.

Našo severno mejo je prečkalo v preteklem mesecu skupno 16.458 oseb. Dopotovalo je 3387 Jugoslovancev, 3081 Avstrijcev, 937 Čehoslovancev, 193 Nemcev in 486 podanikov drugih držav, skupno tedaj 8024 oseb, in sicer preko Maribora 6799 oseb, preko Št. Ilje 683, preko Čmureka 63, preko Dravograda 22, preko Prevalj 298, preko Radgone 195 in preko Hodoša 19. V istem času pa so od-

potovalo preko severne meje 8434 tujcev, in sicer 3282 Jugoslovancev, 3625 Avstrijcev, 609 Čehoslovancev, 236 Nemcev in 682 drugih državljanov. V Mariboru je odpotovalo 6048 oseb, preko Št. Ilje 685, preko Čmureka 52, preko Dravograda 32, preko Prevalj 299, preko Radgone 107 in preko Hodoša 21. Tranzitno je potovalo v mesecu marcu 3306 potnikov.

Strelniškim družinam!

Uprava strelskega okrožja v Mariboru sporoča vsem podrejenim strelskim družinam, da so se na glavni skupščini v Beogradu porazdelile strelske oblasti po vojaških okrožjih. Oblastna strelska družina se odslej naprej imenuje Okrožna strelska družina s sedežem v Mariboru. Zaradi te teritorialne razdelitve se izločijo iz mariborskega okrožja sledeče organizacije: Guštanj, Velenje, Ravne pri Šoštanj, Štore pri Celju, Celje in Šmarje pri Jelšah ter spadajo odslej pod Okrožno strelsko družino v Celju. Strelska družina Murska Sobota pa pada pod Okrožno strelsko družino v Varaždinu. Vse strelske družine opozarjamo, naj se odslej v vseh zadevah obračajo na Okrožno strelsko družino Obenem jih prosimo, da skušajo širiti in ustanavljati nova strelska društva.

Vprašanje mariborske osrednje mlekarne

Potrebno je, da se lani započeta akcija nadaljuje in izvede do konca

Lansko leto v jeseni je bila na iniciativno ljubljanske banske uprave uvedena obsežna akcija za ustanovitev velike moderne zadržne mlekarne v Mariboru. Banovinski referent g. Franjo Pavlica je sklical v ta namen po vsej bližini in tudi širji mariborski okolici več lepo uspešnih sestankov naših živinorejcev. Tem sestankom je sledilo veliko zborovanje v Narodnem domu, katerega so se udeležili tudi zastopniki mestne občine in oblasti. Sklenjena je bila ustanovitev osrednje mariborske mlekarne po najmodernejših načelih, in mestna občina je obljubila vso svojo podporo ter celo potrebne prostore.

Po vsem tem smo upravičeno pričakovali, da bomo dobili mlekarno vsaj letos spomladi, a kakor izgleda, je vsa stvar zopet zaspala, kakor že toliko naših načrtov. In vendar bi bila taka mlekarina v velikem interesu našega mesta, okoliških živinorejcev in tudi onih, ki bi jo osnovali in vodili, saj je že vnaprej gotovo, da bi mogla postati zelo dobičkonosno podjetje. Vprašanje moderne o-

srednje mlekarne v Mariboru je sploh pereče in postaja še vsak dan bolj. Trg za mleko je danes neurejen in prepuščen popolnoma posameznikom, ki nimajo za boljšo organizacijo ne sredstev, ne sposobnosti, da o higijenski strani niti ne govorimo. Razen tega pa bi taka mlekarina lahko zalagala naše mesto tudi z dobrim domačim sirom in drugimi mlečnimi izdelki, katere moramo sedaj celo uvažati iz drugih držav!

Nujno potrebno je tedaj, da se v jeseni započeta akcija čimprej obnovi, pa bodisi že na zadržni podlagi ali pa v lastni režiji mestne občine. Če se vzdržujejo razna pasivna podjetja, zakaj se ne bi ustanovilo tako, ki bi gotovo bilo aktivno. Vprašanje je nujno, zato ne smemo več dolgo odlašati z realizacijo. Saj nas mora biti navsezadnje sram, da je Maribor danes edino večje mesto v Evropi, ki še nima modernih, higijensko urejenih mlekar, ampak še čisto primitivno aprovizacijo z mlekom kakor v starih časih.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 18. aprila: Zaprtó.
Torek, 19. aprila ob 20. uri: »Traviata«, ab. D. Zadnikrat.
Sreda, 20. aprila: Zaprtó.

Iz gledališča. V torek, 19. t. m. se poje priljubljena Verdijska opera »Traviata« s primadono graške opere go. Vinko Wesel-Pollo. To bo zadnja uprizoritev. Prihodnja dramska premiera bo v najkrajšem času. Uprizori se drama »Brez tretjega«, delo odličnega hrvaškega pisatelja Milana Begovića. Kot režiser debituje g. Bojan Stupica iz Ljubljane, nastopita pa ga. Sever-Scherbanova, ki je že svojčas nastopila z lepim uspehom na mariborskem odru v Kreftovi priredbi »Groba neznanega junaka« in g. Vladimir Skrbinek.

Krstna predstava opere »Casanova«.

V soboto je doživelo naše gledališče prvič od svojega obstoja krstno predstavo izvirne slovenske opere, vprizorilo je Miroslava Sancina komično opero »Casanova« v režiji g. Truhovića in pod taktirko g. Herzoga. Gledališče je bilo skoraj razprodano, in navdušenje se je neprestano stopnjevalo, tako da sta morala navzoči komponist in libretist g. Albert Širok ponovno predzastor. Prvi je prejel lep venec in mnogo cvetja. Opera je v marsikaterem oziru presenetila. Po predstavi so se avtor, libretist, pevci in pevke ter ostali funkcionarji in povabljeni gostje zbrali v »Grajski kleti«, kjer so z govori in napitnicami proslavili ta pomembni dogodek v razvoju našega slovenskega mariborskega gledališča. Ocenio dela in uprizoritve objavimo jutri.

Glasbena šola v Ljutomeru

priredi prihodnjo nedeljo 24. t. m. ob 3. uri popoldne v telovadnici Ljutomerske osnovne šole koncert svojih gojencev. Nastopijo vsi gojenci goslarske, klavirske in pevske šole posamezno ali v zboru. Petje bo spremljal tudi mladinski orkester. Vabljeni so starši in ljubitelji glasbe iz mesta in okolice. Vstopnine ni.

Svinjski sejem.

Na svinjski sejem 15. t. m. so pripeljali 146 svinj, prodanih je bilo 81. Cene so bile: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari po 45—70, 7 do 9 tednov stari po 80—90, 3 do 4 mesece stari po 130—180, 5 do 7 mesecev stari po 250—300, 8 do 10 mesecev stari po 350—400 in leto stari po 500—650 Din. Kilogram žive teže so prodajali po 5—6 kg, mrtve teže pa po 7.50 do 8.50 Din.

S policije.

Policijska kronika ne beleži posebnih senzacij, dasi je imela policija oba dneva polne roke dela. Aretirala je včeraj in davi 20 oseb, povečini pijance, razgrajace in pretepače. — V neki gostilni ob Dravi je snoči nastal pretep med družbo, v kateri je veseljačila neka Ivanka in njenim možem, ki mu njeno početje ni bilo povšeči. Ker Ivanka ni hotela poslušati moža, je ves besen treščil steklenico ob tla, kar je dalo povod, da so zavženketali kozarci. Pozvani stražnik je napravil red. Ivanka je morala domov z možem — potem je bilo v gostilni zopet vse tiho.

Po Dunavu in Jadranu.

Društvo Putnik in Jadranska plovdba priredita dva nenadkriljiva družbena izleta in sicer v času od 30. aprila do 2. maja s parnikom »Karadjordje« po Dunavu v divje romantični Djerpad mimo Turn-Severina itd. S parobrom »Prestolonaslednik Peter«, pa na Jadran in Krk v času od 26. aprila do 3. maja. Prijave za prvi izlet sprejema do 24., za drugi izlet pa do 17. aprila Putnik..

»Ali si pripravljena vse z menoj deliti?«
»Seveda sem, dragi! Kotiko pa imaš?«

Razpisana učiteljska mesta

Na področju Dravske banovine je razpisanih 185 učiteljskih mest za učitelje, učiteljice in šolske upravitelje. Prošnje za ta službena mesta morajo prosliti predložiti banski upravi najkasneje do 20. maja t. l.

V obeh mariborskih okrajih so razpisana upraviteljska mesta na Planici, Reki, Pragerskem, pri Sv. Benediktu v Slov. gor., v Št. Ilju v Slov. g., Selnici ob Dravi, pri Sv. Trojici v Slov. gor. in v Mariboru na III. deški osnovni šoli; nadalje so razpisana mesta: v Laporjah za učitelja in učiteljico, v Makolah za učitelja, na Reki za učitelja in učiteljico, v Rušah za učitelja, Studenčah za učitelja, Slov. Bistrici za učitelja, pri Sv. Martinu na Pohorju za učiteljico, Sv. Juriju v Slov. gor. za učiteljico, Sv. Benediktu v Slov. gor. za učiteljico, v Gradišču za učitelja, pri Sv. Jakobu v Slov. gor. za učitelja in učiteljico, Sv. Lenartu v Slov. gor. za učitelja in Sv. Trojici v Slov. gor. za učiteljico.

V ptujskem okraju: pri Sv. Andražu v Slov. gor. za učiteljico, Sv. Bolfenu na Kogu za učiteljico, Sv. Miklavžu pri Ormožu za učitelja, v Ormožu za učitelja, na ptujski deški okoliški šoli za učitelja, pri Veliki Nedelji za učitelja, Sv. Barbari v Halozah za učitelja in učiteljico, Sv. Duhu v Halozah za učitelja, Sv. Lovrencu na Dr. p. za učitelja in učiteljico in v Majšpergu za učitelja.

V ljutomerskem okraju: na Kapeli za učitelja in učiteljico, v Ljutomeru na deški šoli za učitelja, pri Mali Nedelji za učitelja in v Stogovcih za učitelja ali učiteljico.

V murskosobotškem okraju: v Gerlinčih za šolskega upravitelja, Gornji Lendavi za učitelja, Kančevcih za učitelja ali učiteljico, Kramarovicah za učitelja, Pertoči za dve učiteljici, Prosenjakovih za šolskega upravitelja, Rogoševcih za učitelja in Trdkovi za šolskega upravitelja in učiteljico.

V dolnjelendavskem okraju: v Beltincih za učiteljico, Čentibi za učiteljico, v Črenšovcih za učitelja, Dolgi vasi za učitelja in učiteljico, Dolini za šolskega upravitelja in učiteljico, Gaberju za učitelja, v Ivancih za učiteljico, Kobiljem za učiteljico, Mali Poljani za učiteljico, Melincih za učiteljico, Odrancih za učitelja in učiteljico, Petišovcih, Pincih in Turnišču po eno mesto za učiteljico, Veliki Polani za šolskega upravitelja in učiteljico in Zamostju za učitelja ali učiteljico.

V prevaljskem okraju: v Guštanju za učiteljico, na Kapli za učitelja in učiteljico, v Marenbergu za učiteljico, na Muti za učitelja, v Prevaljah za učitelja, na Remšniku za učitelja, v Trbonjah za šolskega upravitelja in v Vuhredu za učiteljico.

Proslava desetletnice francoskega krožka

Proslava v gledališču in interna proslava pri „Orlu“

V petek zvečer je proslavil tukajšnji Cercle français svojo desetletnico, ki je na najlepši način pokazala, da je društvo v polni meri izpolnilo stavljen si naloge, vzbuditi zanimanje za zavezniški francoski narod, njegovo kulturo in jezik.

Glavni del proslave je tvorila prirediteljstvo v gledališču, ki je v vsakem oziru uspešno uspela. Iz prvotno skromno zamišljenega programa se je razvil zabavni večer, ki je nudil dosti več, kakor so obiskovalci pričakovali. Posebno pozornost je vzbudila dobro uspela revija »Vez«, delo konzularnega zastopnika republike Francije v Mariboru g. Furlana. Presenetile so nas kot izralke

ga. Spendalova, gđ. Rasbergerjeva ter ga. D'Acario. Od moških je ugajal g. Karba, vse pa je prekašal g. Furrer, ki je pokazal, da je presenetljivo dober igralec. Zelo dobro je uspel tudi balet, katerega je sestavil g. Glebov, dijak tukajšnje realne gimnazije, prav prijetna točka pa je bila tudi »Študentarija na Pohorju«. V baletu sta ugajali najbolj gđ. Hasova in gđ. Furlanova.

Po gledališki prireditvi je bila v restavraciji hotela »Orel« še interna proslava jubileja, na kateri so razni govorniki orisali dosežanje desetletno delo in razvijali načrte za bodočnost.

Sokolstvo

Iz župnega T. O.

Dne 13. aprila je bila 4. seja ŽTO, na kateri se je skupno z okrožnimi načelniki ponovno pretresal program dela za leto 1932. v podrobnosti. Storili so se slednji sklepi: 1. Tekma v odbojki po okrožjih naj se izvede med vsemi društvi in ne izločilno. 2. Pri okrožnih enodnevnih tečajih naj se dajo točna navodila za lahkotletske tekme. 3. Lahkotletske tekme naj bodo 25. septembra v Mariboru. 4. Proge zvezdnega teka bodo naslednje: a) Šalovci v Prekmurju - Maribor čez Goričansko in Slovenske gorice: 92 km; b) Središče - Maribor čez Dravsko in Ptujsko polje: 62 km; c) Velenje - Maribor po državni cesti: 52 km; d) Črna - Maribor po Mežiški in Dravski dolini: 106 km. 5. Do septembra naj se izvede tekma med posameznimi društvi po navodilih v »Naši radosti« št. 6. 1930. 6. Župnih plavalnih tekem ne bo, pač pa naj se izvedejo po okrožjih. 7. Župni prednjački izpit bo dne 16. in 17. aprila. 8. Taborjenje MSŽ bo predvidoma ob Bohinjskem jezeru. 9. Telovadno nedeljavna društva naj se po možnosti ožive ali pa likvidirajo. 10. Okrožne prireditve: Prekmursko okrožje ima svoj zlet v Beltincih. Mursko okrožje priredi okrožni zlet v Gornji Radgoni in v maju pešizlet. Ptujsko okrožje bo izvršilo predpisane tekme in pešizlet v Veliko Nedeljo. Slovenjgoriško okrožje bo imelo svoj zlet v Sv. Lenartu. Mariborsko okrožje ima okrožni zlet na Teznu in v juliju pešizlet. Koroško okrožje letuje v Mežici in priredi pešizlet v avgustu, a Dravinjsko okrožje nima v programu večje prireditve, razen obveznih tekem. Zdravo!

Spominjajte se CMD

Sport

Tekmovanje za nogometno prvenstvo Dravske banovine

Lepa zmaga Železničarja nad Primorjem. Ilirija porazila Svobodo s 6:1. Prvenstvena tabela neizpremenjena.

Včerajšnja nedelja je pomenila v borbi za slovensko prvenstvo v nogometu nekakšen odločilni dan za SK Železničarja, ali bo sodeloval pri tekmovanju za državno prvenstvo ali ne. Prvi uspeh je dosežen; končna odločitev, ali bo kot tretji klub LNP-a v državnem prvenstvu igral ISSK Maribor ali SK Železničar, pa bo padla prihodnjo nedeljo.

SK Železničar:ASK Primorje 2:0 (1:0).

Ljubljanci niso izpolnili pričakovanj, in če so doživeli poraz 0:2, se lahko pri tem tolažijo, da debakel ni bil še večji, saj bi po poteku igre mnogo bolj odgovarjal višji rezultat. Moštvo Primorja je igralo jako razorano in je le kdaj pa kdaj podalo lepo skupno igro. Precej kriv neuspeha je vratar, pa tudi pri obeh branilih ni bilo običajne odločnosti. Krilska vrsta nikakor ni zadovoljila; z nepotrebnimi »fouli« je ustvarjala samo nevarne situacije pred lastnim golom. Napad je bil najkvalitetnejša formacija gostov. Krili, drugače nevarno orožje enajststoričarjev, sta popolnoma odpovedala in se nista mogli povzpeti niti do ene same smotrene akcije. Notranji trio je preveč okleval; v tem pogledu je posebno grešila desna zveza.

Pri Železničarju je bil izredno dober Frangeš, ki je bil brez dvoma najboljši mož na polju. Izvrstna je bila obrambna trojica, vendar je Mahainc povzročil nekaj zelo nevarnih situacij tudi časovno pogrešnega zapuščanja gola. V napadu je bila boljša desna stran Bačnik-Paulin,

zadnji je bil najboljši v napadu. Klippstätter je pokvaril več zrelih šans radi oklepanja in neodločnosti. Krilska vrsta je briljirala predvsem v točnem dodajanju. V splošnem je igralo moštvo nad vse požrtvovalno in borbeno, in si je zmago popolnoma zaslužilo.

Igra je bila od začetka do konca igrana v ostrem tempu, vendar razmeroma še fair. Od 90 minut so imeli 70 minut glavno besedo domačini, ki so od vsega početka nasprotnika potisnili v defenzivo, iz katere se je le mimogrede rešil, in se povzpeli do resnejših akcij. Gola sta padla v 5 minuti v prvem polčasu po Klippstätterju in v 20. minuti drugega polčasa po Pezdiku.

Sodil je dobro g. Lepac iz Zagreba.

V predtekmi je mladina ISSK Maribora porazila mladino SK Železničarja v razmerju 3:2 (1:1). Sodil je g. Konič.

SK Svoboda I.:SK Železničar, rezerva, 6:0 (3:0).

Na igrišču ISSK Maribora se je včeraj dopoldne odigrala prvenstvena tekma za prvenstvo mariborskega okrožja, in sicer med »Svobodo« in »Železničarjem«. Tekma je bila vseskozi zelo živahna. Zmaga Svobode je popolnoma zaslužena. Pri zmagovalcu so se posebno odlikovali Almer v голу, Strnad na levem krilu, Gruber in Sinkovič. Železničarji so imeli najslabšega moža v vratarju Kosmu. Dobra sta bila edino Lorber in Franjš. Sodil je g. Bizjak.

Stanje prvenstvene tabele mariborskega II. razreda je naslednje:

SK Rapid I.	5	5	0	0	31:4	10
SK Železničar, rez.	6	3	1	2	18:24	7
SK Svoboda I.	5	3	0	2	14:12	6
ISSK Maribor, rez.	5	2	0	3	10:19	4
SK Mura	7	1	1	5	9:23	3

Viktorija-Žitkov v Mariboru.

Odlična enajststoričarica »Viktorija Žitkov« iz Prage bo gostovala v četrtek, dne 12. maja v Mariboru ter bo odigrala proti ISSK Mariboru prijateljsko tekmo.

Dne 30. aprila in 1. maja bo imel ISSK Maribor v gosteh KS Jadrana iz Crikvenice. Revanžna tekma pa bo o Binkoštih v Crikvenici.

Poljska republika

se oficijelno udeleži XII. mednarodnega velesejma v Ljubljani od 4.—13. junija t. l. Poljska razstava, na kateri bo zastopana najmarkantnejša poljska industrija, bo obsegala preko 400 m² prostora. Razstavno blago bo naloženo v posebnem vlaku, ki pripelje naravnost v Ljubljano. Razstavno blago bo nameščeno v velesejski zgradbi, razstavljen pa bo tudi sam vlak, sestojec iz moderne lokomotive in šestih modernih vagonov, vse izdelane v Poljski. Razstavljeni bodo nadalje tudi tramvajski vozovi.

Ženska kritika moških.

Rosie Dolly, ena slavnih plesočih sester, se je pred kratkim poročila v četrtilič ali v petič. Pri tej priliki se je na poslovnem večeru, pred zbranimi svojimi častilci in častilkami, izjavila o moških tako-le: »Jaz imam izkušnje z moškimi in jih dobro poznam. Česar iščejo v zakonu, to je dobra življenska tovarišica. Potrebujemo žensko, ki je vedra in srečna in ki jemlje življenje od najboljše strani. Moški potrebujejo prijetne partnerice, ne pa dolgočasne gospodinje.«

Med damami, ki so se bile zbrale okoli slavne plesalke, pa tudi ni manjkalo nasprotnih mnenj. Tako je izjavila pisateljica Georgette Carneal: »Jaz moške sovražim. Krivični so in vedno zahtevajo več, kakor jim moremo me ženske dati. Če so gotove ženske lakomne, je to samo pravičen silobran. Če imajo moški potrebo po uživanju ženske, naj za to tudi plačajo.« Druga pisateljica, miss Annie Pichob vidi v dandanašnjih moških same slabice. »Dandanašnja ženska«, je izjavila, »si želi moškega, ki ga ne zabava samo kaka boksarska ali nogometna tekma, ampak ki ima tudi ljubezen do narave, je turist in zna za užitek ob čudovati solnčni zahod, brez banalnih fraz. Moderna ženska sama sebi več ne zadostuje in ta potreba, nasloniti se na moškega, jo stori nesrečno, ker dandanašnji moški, kakor rečeno, ne zadostuje njenim duševnim potrebam. Moški od prej, od njih je življenje veliko zahtevalo,

a so bili popolnoma kos svoji nalogi, zato so bili za žensko privlačni.«

Vendar je bila med damami vsaj ena, ki je imela o močnem spolu ugodnejše mnenje. »Moški«, je izjavila gospa Thyra Winskow, imajo veliko plemenitih lastnosti. Kadar ženske ne vedo kaj začetiti s svojim časom, pa dolžijo moške. Na tisoče žensk se mi je pritoževalo na svoje moške, kolikor morajo od njih pretrpeti, kako jih varajo in zapravljajo denar. A nisem še slišala moškega, ki bi slabo govoril o svoji ženi, dasi moškim nikakor ne manjka obtožilnega gradiva proti ženam. One so frivolne, sebične, nezveste in njih pomenki so strahotno dolgočasni.«

Bandit z rdečo masko.

Ta je zdaj strah in trepet mesta Filadelfije v Ameriki. Drzen je ko sto vra-

gov in policija je proti njemu brez moči. Ni ga dne, da ne bi listi poročali o novem zločinu tega neverjetno spretnega apaša, ki ga nihče ne pozna in o katerem vedo le toliko, da je mlad človek in da dela vse na lastno pest, da nima nobenih pajdašev. Pač pa ima več avtomobilov in motornih koles, katerih se poslužuje pri vseh svojih podvigih.

Večinoma drvi na motorju po predmestjih ali okolici Filadelfije in se loti kakega avtomobilista, najrajši ženskega. In vselej si s sigurnostjo izbere tako žrtev, ki ima pri sebi dosti denarja ali pa vsaj dragocen nakit.

S krogli iz revolverja prevrta zasledovanemu avtomobilu pnevmatike, da se mora ustaviti, in tedaj skoči mož z rdečo masko z revolverjem v roki k žrtvi: »Denar!« Če se mu napadeni postavi po robu, ga z gumovko pobije in oropa. V nekem primeru, ko je napadel da-

mo, ki je sama šofirala svoj voz, — to se je zgodilo kakih deset kilometrov zunaj Filadelfije, — je bandit po izvršenem ropu pozabil tam svoj revolver. Policija je ugotovila, da revolver ni bil niti nabasan. Ker so o tem poročali tudi časopisi, se je potem dogodilo, da se neki avtomobilist, katerega se je bandit lotil kot naslednje žrtve, nanj naperjenega revolverja ni ustrašil, ampak je možu z rdečo masko enostavno prisilil krepko zaušnico. V istem hipu pa je že počil strel in napadeni se je zgrudil težko ranjen. Revolver je bil to-pot nabit.

Med žrtvami rdeče maskiranega bandita je bil tudi neki višji policijski funkcionar, katerega je bandit neusmiljeno obdelal s svojo gumovko, ki je povsem enaka gumovkam, kakor jih imajo policisti. A najrajši, kakor rečeno, napada ta bandit ženske, ki same šofirajo. V takih primerih si dovoljuje včas tudi krute šale. Tako se je dogodilo, da je neko mlado damo ne samo oropal vsega denarja in nakita, ampak jo tudi prisilil sleči obleko in mu jo izročiti. Revica se je morala potem napol naga peljati domov. V drugem primeru pa je bandita ukanila neka galantna dama iz filadelfskega polsveta. Bandit ji je pobral ves nakit, toda so bili to sami ponarejeni dragulji.

Naravno, da je vsa policija dan in noč na nogah, da bi dobila v pest tega predrznega bandita, ki ima na vesti že dobrih sto roparskih napadov.

Najhitrejša
potniško
letalo
Amerike

To letalo lahko prevaža deset pasažirjev in dva moža posadke in bo zlasti uporabljivo za dolge lete, ker zmora preko 1350 km.

Currier Bell:

Lowoodska sirota

Molk mi je kvaril veselje. Domnevala sem, da so mu spremembe uničile kak spomin, ki mu je bil drag. Potrta sem ga vprašala, ali so moje slutnje pravilne.

»Nikakor ne,« me je miril, »baš narobe, opazil sem, da ste ozkosrčno štedili vse, kar je v zvezi z mojo preteklostjo. Bojim se, da ste se s temi stvarmi več ukvarjali, kot so vredne. Koliko časa bi moral premisljevati, preden bi ugnili preurediti le eno sobo! Sicer pa: ali mi veste povedati, kje je ta ali ona knjiga?«

Pokazala sem mu zahtevani zvezek. Vzel ga je in stopil v svoj kotiček, kjer je začel čitati. Meni pa to ni bilo povšeči. St. John je bil dober človek, a začela sem čutiti, da je govoril resnico, ko je o sebi trdil, da je trd in nepopustljiv. Kar je bilo človeškega, ugodnega v življenju, ga ni privlačilo, mirni užitki ga niso dražili. Resnično, živel je le za svoje stremljenje po dobrem in vzvišenem. A nikoli ni hotel mirovati, niti ni odbravati, če so drugi okoli njega počivali. Ko sem pogledala njegovo visoko, blede čelo in njegove lepe poteze, sem mahoma pojmla, da bo izteška kdaj dober soprog in da njegovi ženi ne bo lahko v življenju. Zdaj sem razumela tudi njegovo ljubezen do Rozamunde; pritegnila sem mu, da je bila to le čutna ljubav. Umela sem tudi, zakaj se je samemu sebi gabil radi njenega vpliva nanj, zakaj ni veroval, da bi ga mogla ta ljubezen trajno osrečiti. Ugotovila sem, da je bil iz gnozte, iz katere kleše narava svoje junake, svoje zakonodajalce, svoje državnike, svoje zmagovalce. Bil je čvrsta podlaga, na kateri si mogel mirno graditi. Pri domačem ognjišču je bil le mrk in hladen hloď, ker je čutil, da je bil na nepravem mestu.

»Ta mož ne sodi v ta krog,« sem ugibala, »himalajski dol, kafske gorovje ali kužno močvirje ob gvinejski obali bi mu bolj prijali. Prav ima, da se unika tišini rodbinskega življenja, ker to ni torišče, kjer bi razvijal in pokazal svojo moč. V borbi in opasnosti, kjer se korajža pokaže in volja preizkuša in krepost osterjuje, tam bo govoril in se gibal — vodnik in poglavar. Majhno dete bi ga premoglo pri tem ognjišču. Prav ima, da sili med mislonarje, zdaj to uvidevam.«

»Prihajajo! Že gredo!« je bušnila Hana v sobo in v istem hipu je stari Cezar veselo zalajal. Pohitela sem na plano. Tema je bila, slišal se je ropot koles. Hana je hitro prižgala svetiljko. Voz se je ustavil pri lesi in iz njega sta stopili dve znani postavi. Smejali sta se, me poljubljali, potem pa je prišla Hana na vrsto. Božali sta od radosti ponorelega psa, potem sta vprašali po našem zdravju in ko sta dobili dovoljen odgovor, sta odhiteli v hišo.

Vožnja ju je utrudila, zeblo ju je, a pri ognju sta se kmalu ogreli. Medtem ko sta Hana in voznik prinašala kovčge, sta me vprašali po St. Johnu. V tem trenutku je prišel iz sprejemnice. Obe sta ga hkrati oljeli. Vsako je mirno poljubil, ji rekel s tihim glasom nekaj besed v pozdrav, potem pa se je rešil v sprejemnico kot v kako pribežališče.

Prižgala sem sveči, da ju spremim v sobo, toda Diana je še velela, naj postreže Hana vozniku, potem šele sta mi sledili. Bili sta vzradoščeni, ko sta videli, kako sem obnovila in olepšala njiju sobi. Nič ni sta štedili s priznanjem. Moja preureditev se je povsem ujemala z njunimi željami; zahvaljevali sta se mi za trud.

Prieten je bil tisti večer. Bratranci sta bili tako dobre volje in tako zgovorni, da niti opazili nismo, kako je bil St. John molčeč. Prav vesel je bil svojih sester, a z njih veselo zgovornostjo se ni mogel sprijazniti. Glavni dogodek dneva, vrnitev ljubih sester, mu je sicer godil, a kar je bilo s tem v zvezi, veseli hrup, zgovorna radost sprejema, ga je dražilo. Videlo se mu je, da je težko čakal mirnejšega jutra.

Ko je bilo naše zadovoljstvo na vrhuncu, je nekdo potrkal na vrata. Hana je vstopila z vestjo, da je prišel ob tej neugodni uri siromašen deček po Mr. Rivera, ki bi naj prišel k njegovi umirajoči materi.

»Kje pa stanujejo, Hana?«
»Daleč gori na Whitcross Browu, skoro štiri milje daleč, pot drži čez močvirje in goljavo.«

»Recite mu, da pridem!«

»Sir, rajši ne hodite. Tako nevarnega pota ni v našem kraju, kot je ta. Nobene steze ni po tistem blatu in tako mrzla je noč, tako rezko brije veter! Spo-ročite jim rajši, da pridete zarana!«

A bil je že na hodniku in si ogrinjal plašč. Ne da bi bil zamrznul, je odrinil. Tedaj je bila deveta, vrnil se je šele opolnoči. Lakoten in truden je bil, toda srečnejši kot pred odhodom. Izvršil je bil svojo dolžnost, se izprehodil in se zdaj zavedal svoje moči, da je po svoji volji dal in jemal, in bil zadovoljen sam s seboj.

Prihodnji teden je bil božični teden. Nobenega pravega dela se nismo lotile, več čas smo prebile v srečnem brezdelju. Barjanski zrak, domača svoboda in zarja nove sreče so vplivali na Diana in Marijo kot oživljajoč čudežni napitek. Bili sta židane volje od jutra do večera. Nepristano bi bile rade kramljale in njih šaljivi, objestni, kleni pomenek me je tako zabaval, da sem rajši poslušala in pomagala, nego da bi kaj drugega delala. St. John nas ni pokaral radi našega trušča, a bežal je od nas. Redkokdaj je bil doma. Njegove ovčice so bile daleč okoli raztresene in dovolj je imel opravka, ko je hodil vsak dan k bolnikom in siromakom v razne vasi.

Nekega jutra ga je vprašala Diana med zajutrkom, ali še ni izpremenil svojih načrtov.

»Neizpremenjeni so in neizpremenljivi,« je bil odgovor. Potem je dejal, da bo prihodnje leto na vsak način odpotoval.

»In Rozamunda Oliver?« je namignila Mariji, kakor da so ji besede kar tako ušle z jezika, zakaj jedva jih je izustila, že se je kesala. St. John je držal knjigo v rokah — imel je namreč nedružabno navado, da je pri jedi čital — zaklepnil jo je in pogledal.

»Rozamunda Oliver,« je odgovoril, »se mozi z Mr. Granbyjem, z zelo imenitnim in uglednim meščanom iz S—ja, vnukom in dedičem Sira Fredericka Granbyja. To novico mi je včeraj povedal njen oče.«

Sestri sta se spogledali, potem sta pogledali name in vse tri smo nato strmele vanj. Bil je veder kot steklo.

»To zvezo so pa hitro skovali,« je rekla Diana, »predolgo si menda nista znana.«

»Le dva meseca. Srečala sta se na plesu v S—u. A kjer ni nobenih ovir, kakor v tem slučaju, kjer želi zakon iz raznih vzrokov obe stranki, ni treba, da bi odlašali. Takoj se bosta poročila, ko bo dvorec S— Place toliko urejen, da bosta lahko v njem stanovala. Sir Frederick jima namreč to posestvo podari.«

Ko sem prvič zatekla St. Johna samega, me je zelo mikalo, da bi ga vprašala, ali ga Rozamundina zaroka kaj boli. A zdel se mi je tako malo potreben uteha, da se ga nisem upala tolažiti in da sem se sramovala, ko sem se spomnila nekdanje svoje predrznosti. Razen tega sem se tudi že bila odvadila se z njim pomenkovati. Zopet se je bil zakoval v led molčečnosti in vzdržnosti in moja odkritost in zgovornost je v njegovi bližini tudi zmiznila. Ni se držal obljube, da ho z mano občeval kot s svojima sestrama; nepristano je delal majhne razločke med nami, ki so mi obhajale srce in nikakor niso pospeševale razvoj vzajemne zaupnosti. Izkratka: odkar me je pripoznaval kot sorodnico in sva stanovala pod istim krovom, sem čutila, da je bila razdalja med nama večja kot tedaj, ko je v meni videl le vaško učiteljico. Če sem se spominjala, koliko mi je včasih zaupal, nisem mogla poimti njegove sedanje mrzloti.

Zato pa sem bila silno presenečena, ko me je nenadno pogledal in rekel:

»Vidite, Jana, borba je dobojevana in zmaga je moja.«

Začudena radi takega nagovora, nisem takoj odgovorila; šele po presledku nekaj minut sem rekla:

»Toda veste li za gotovo, da se Vam ne godi kot tistim zmagovalcem, ki so svojo slavo predrago plačali? Ali Vas ne bi še ena taka pobeda uničila?«

»Mislim, da ne, a ko bi me tudi, ne bi bogve koliko zaleglo. Nikoli več ne bom imel prilike za tak boj. Ta spor je bil odločen: moja pot je uravnana in očiščena, Bogu bodi hvala za to!«

Po teh besedah se je spet sklonil k svojim listinam in obrsknil.

Ko je naša — Diana, Marija in moja — zabava zavozila na mirnejši kolovoz in smo se spet lotile navadnega opravila in vsakdanjega rednega uka, je St. John laglje strpel doma. Včasih je izdržal po cele ure z nami v isti sobi. Medtem ko je Marija risala, je Diana čitala nekako enciklopedijo, jaz sem se učila nemščine, on pa se je poglabljal v tajno vedo; dejala bi, da je bil kak orientalski jezik, ki ga je smatral v dosego svojih namenov za potrebnega.

Tako zaposlen v svojem navadnem zavetju, se mi je zdel še precej miren in zatopljen v delo, le da so se mu modre oči včasih odtrgale od tuje slovnice, potovale po sobi in obstale pri nas, motreč nas s čudno vztrajnostjo. Če so se srečale z našim pogledom, so se takoj odvrnile, a kmalu so se zopet zapile v nas. Rada bi bila vedela, kaj neki to pomeni. Čudila sem se tudi, da je bil tako zadovoljen, kadar sem posetila mortonsko šolo. Če je snežilo ali deževalo ali če je razsajal vihar, me je bodril, naj izvršim svojo dolžnost ne glede na vremenske zapreke, ki se jim je le smejal, dočim sta me sestri rotile, naj nikar ne hodim iz hiše.

»Jana ni taka griža, kakor bi kdo mislil,« me je hvalil, »gorški veter, ploho ali nekaj snega prav tako lahko prenaša kot mi. Telo ji je zdravo in prožno, bolj odporno napram podnebnim izpremembam kot marsikatero, ki se nam zdi zastavno.«

Vrnivši se, sem bila včasih prav utrujena in zdelana od slabega vremena, a se nisem nikoli drznila tožiti, ker sem videla, da ga je nestrpnost in nevolja izžila. Žilavost ga je vselej obradovala, mehkužnost neverjetno kačila.

Nekega popoldne sem se izpričala, ker sem bila nahodna, in setri sta odšli namesto mene v Morton. Čitala sem Schillera, on pa je reševal svoje orientalske čirečare. Ko sem premenila prevod z vajo, sem ga slučajno pogledala in ugotovila, da me motrijo bratranceve večno budne modre oči. Kako dolgo so me že prebadale, tega ne vem povedati, a tako pronizavo, a vendar tako hladno me je gledal, da se me je lotilo nekako praznoverje, kakor bi sedel tam v kotu kak vedomec.

»Jana, s čim se ukvarjate?«
»Učim se nemščine.«
»Hotel bi, da pustite ta jezik in se lotite indščine.«
»Pa ne, da bi resno mislili?«
»Tako resno, da mi morate ugoditi. Povem Vam tudi čemu.«

Nato mi je poveril, da se indščine pravkar sam uči; med učenjem je kaj rad pozabljal, kar je že znal, zato bi mu zelo pomogla učenka, s katero bi venomer ponavljal prvine, ki bi si jih na ta način točno in trajno zapomnil. Nekaj časa je kolebal med menoj in sestrama, ne vedoč, koga bi si izbral, a videč, da sem se najvztrajneje od vseh treh ukvarjala s kako stvarjo, se je sedaj odločil zame. Ali bi mu ugodila? Saj se ne bo treba dolgo žrtvovati, ker namerava že čez tri mesece oditi.

St. John ni bil mož, ki ga je bilo lahko zavrniti. Čutila sem, da je bil vsak vtis nanj globok in trajen, pa najsiho boleč ali ugoden. Pristala sem torej. Ko sta se Diana in Marija vrnili, je našla prva, da ji je brat prevzel učenko. Sestri sta se mi smejali in sta za-trjevali, da bi njiju St. John nikoli ne bil mogel pregovoriti. Odgovoril jima je mirno: »To vem.«

T. SOKLIĆ
Maribor

naš pregledniška kartoteka
Soklić, Maribor Tel. 2510

Oddam s 1. majem
sobo in kuhinjo v bližini Magdalene
dvem ali trem osebam. Pobreška ce-
sta 21. 1263

Enodružinska hiša
na prodaj, cena Din 38.000. Stranska
ul. 2, ob Tezenski cesti, Pobrežje. 1261

Motor 175 HP
bi menjal za navadno kolo. Naslov v
upravi lista. 126

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli po-
vodom smrti naše nad vse ljubljene, nepozabne soproge, oziroma
matere, gospe

Marije Obran

se toplo zahvaljujemo.
Posebno zahvalo izrekamo onim, ki so jo spremili na njeni
zadnji poti in ji poklonili prekrasne vence in šopke.

Maribor, dne 18. aprila 1932.

Žalujoči ostali.

ČITATELJI!

KUPUJTE

vse svoje po-
trebščine pri
naših cenjenih

INSERTIH

ČITATELJI!

Kupujte kolke „Protituberkulozne lige“
Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelj in urednik: JOSIP FR. KNAFLIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.

Gospoda sprejemem na stanovanje
in hrano mesečno 450 Din. Studenci.
Aleksandrova 33 I. 1255